

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia

6

kwietnia 2023 r.

ZP-NKWR.431.4.3.2023.JS

Pani
Małgorzata Hercuń - Dąbrowicka
Wójt Gminy
Lubań

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 2 – 3 marca 2023 r. na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249), zwanej dalej „ustawą”, oraz zarządzenia Wojewody Dolnośląskiego nr 55 z dnia 23 lutego 2023 r., kontrolerzy Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu Jacek Sujka inspektor wojewódzki, przewodniczący kontroli oraz Piotr Szafarowicz główny specjalista, kontroler przeprowadzili kontrolę doraźną w Urzędzie Gminy Lubań. Tematem kontroli była ocena prowadzonych przez Gminę Lubań działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym procedury „Niebieskie Karty”, zwanej w dalej „NK”.

Kontrolę przeprowadzono w związku ze skargą Pana D. Z. na działania Zespołu Interdyscyplinarnego, zwanego dalej „Zespołem” lub „ZI” oraz jego przewodniczącego, przekazaną według kompetencji przez wójta Gminy Lubań. W wyniku podjętych działań kontrolnych w w/w zakresie wydaje się ocenę pozytywną z nieprawidłowościami. Uzasadnieniem powyższej oceny jest ustalony w czasie kontroli stan faktyczny i prawny zawarty w protokole kontroli, do którego nie wniesiono zastrzeżeń. Możliwą przyczyną wystąpienia stwierdzonych nieprawidłowości było nieprzestrzeganie przepisów prawa.

Obowiązek Gminy wynikający z przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w zakresie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania w drodze uchwały Rady Gminy Lubań został zrealizowany. Na dzień kontroli w gminie Lubań obowiązywała uchwała Nr LVIII/312/2022 z dnia 30 marca 2022 r. zmieniona uchwałą Nr LX/321/2022 z dnia 18 maja 2022 r. Na podstawie przepisów prawa miejscowego

przewodniczący ZI nie miał uprawnień do powoływania grup roboczych zwanych dalej „GR”. Uchwała została ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Dolnośląskiego z dnia 26 maja 2022 r. pod numerem 2885.

Wójt Gminy Lubań wydał zarządzenie nr 90/OW/201 z dnia 9 listopada 2012 r. w sprawie powołania i ustalenia składu osobowego Zespołu Interdyscyplinarnego w Lubaniu, zmieniane kolejnymi zarządzeniami. Zgodnie z zarządzeniem nr 38/OW/2018 z dnia 27 kwietnia 2018 r. kadencja Zespołu trwała do 27 kwietnia 2022 r. Na podstawie ww. zarządzenia ustalono, że na dzień kontroli w Gminie Lubań nie powołano Zespołu kolejnej kadencji, co jest niezgodne z art. 9a ust. 2 ustawy.

W toku kontroli ustalono, że Policja w Lubaniu wszczęła procedurę NK w związku ze stosowaniem przemocy między braćmi zamieszkałymi w tej samej miejscowości, lecz w różnych lokalach mieszkalnych. Przedstawiciel Policji przekazał formularz „NK – A” przewodniczącemu Zespołu z naruszeniem terminu wskazanego w § 7 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), zwanym dalej „rozporządzeniem”. W sprawie przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w Lubaniu powołał grupę roboczą. Wszyscy członkowie grupy roboczej złożyli oświadczenia, o których mowa w art. 9c ustawy oraz opracowali indywidualny plan pomocy dla rodziny zgodnie z § 16 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia. Ustalono, że zgodnie z § 8 ust. 2 rozporządzenia GR wypełniła formularz „NK – C” w obecności osoby doznającej przemocy. Ze względu na niestawienie się na posiedzenie GR osoby stosującej przemoc fizyczną i psychiczną, nie sporządzono formularza „NK – D”. W ocenie organu kontroli w aktach sprawy znajdowała się dokumentacja, na podstawie której nie można było ocenić stopnia realizacji planu pomocy i działań podjętych w rodzinie przez członków GR. Członkowie grupy uznali, że procedura NK może być prowadzona tylko w rodzinie, która wspólnie zamieszkuje, a w badanej sprawie bracia mają osobne mieszkania i rodziny. Wobec powyższego procedurę NK zakończono w dniu 23 września 2022 r. z uwagi na brak zasadności prowadzenia działań, co jest niezgodne z § 18 rozporządzenia i art. 2 ustawy.

W odniesieniu do postawionych w skardze zarzutów na działanie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz jego przewodniczącego, w toku kontroli ustalono, że:

1. W ramach prowadzonych procedur NK powoływano grupy robocze w indywidualnych przypadkach, w procedurze NK dotyczącej braci skarżącego GR spotkała się 5 razy.
2. Osoby powoływane do składu grupy roboczej potwierdzały pisemnie uczestnictwo w spotkaniach GR.

3. Na posiedzeniach GR przewodniczący zamykał procedury NK po zasięgnięciu opinii osób pracujących z rodziną.

4. Podczas zgłoszenia przez skarżącego stosowania przemocy w jego rodzinie w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lubaniu, przewodniczący ZI próbował ustalić jaki charakter ma przemoc oraz jakie zachowania miały miejsce. Skarżący ujawnił, że posiada dokumenty potwierdzające stosowanie przemocy, których jednak nie przedstawił. Pracownik socjalny wraz z dzielnicowym pracujący z rodziną nie potwierdzili informacji przekazanych przez skarżącego. W związku z tym nie ustalono, czy miał miejsce kolejny akt przemocy między braćmi. Ze względu na brak stosownych przesłanek nie została wszczęta kolejna procedura NK w rodzinie skarżącego.

5. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zwana w dalszej części wystąpienia „GKRPA” prowadziła działania w celu zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego przez brata skarżącego, będącego osobą podejrzaną o stosowanie przemocy w rodzinie.

W zakresie realizacji procedury „Niebieskie Karty” stwierdzono, że w 1 sprawie z grupy kontrolnej przedstawiciel podmiotu wszczynającego procedurę „Niebieskie Karty” w obecności osoby doznającej przemocy, nie odnotowywał tego faktu w formularzu „Niebieska Karta – A”, co należy wyeliminować z bieżącej praktyki. Wskazuje się, aby podmioty wszczynające procedurę „Niebieskie Karty” każdorazowo przekazywały osobie, dotkniętej przemocą w rodzinie formularz „Niebieska Karta – B”. Przedstawiciel podmiotu wszczynającego procedurę (Policja) przekroczyła termin na przekazanie przewodniczącemu ZI formularza „Niebieska Karta - A”. W związku z powyższym należy zobowiązać właściwy podmiot do przekazywania wypełnionego formularza „Niebieska Karta - A” przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury, zgodnie z § 7 ust. 1 rozporządzenia. Należy zadbać, żeby każdorazowo opracowywać plan pomocy rodzinie, dodatkowo wskazuje się, aby dokumenty sporządzane przez członków GR potwierdzające realizację zadań wynikających z planu pomocy nie miały okazjonalnego charakteru. W procedurach „Niebieskie Karty” dotyczących rodzin z dziećmi w wieku szkolnym należy do grup roboczych powoływać przedstawiciela oświaty oraz każdorazowo składać do sądu wnioski o wgląd w sytuację rodziny. Zwraca się również uwagę na obowiązek motywowania osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie do udziału w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych, zgodnie z § 17 ust. 3 pkt 3 rozporządzenia. Dodatkowo, stwierdzono nieprawidłowości w zakresie braku kierowania do GKRPA osób podejrzanych

o stosowanie przemocy w rodzinie i nadużywających alkoholu, co jest niezgodne z § 17 ust. 4 rozporządzenia, oraz w sprawach o statusie „zamknięte” nie powiadamiano podmiotów uczestniczących w procedurze „NK” o jej zakończeniu.

W wyniku przeprowadzonej kontroli doraźnej Urzędu Gminy Lubań w zakresie realizacji zadań gminy wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie stwierdzono nieprawidłowości:

- 1) W gminie Lubań nie został powołany Zespół Interdyscyplinarny.
- 2) Procedura „Niebieskie Karty” w rodzinie skarżącego została zakończona bezzasadnie.
- 3) Przewodniczący ZI nie kierował osób, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie i nadużywających alkoholu do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 4) W sprawach o statusie „zamknięte” nie powiadamiano podmiotów uczestniczących w procedurze „NK” o jej zakończeniu.

Wobec stwierdzonych nieprawidłowości, wydaje się zalecenia pokontrolne:

- 1) Powołać Zespół Interdyscyplinarny w gminie Lubań.

Podstawa prawna: art. 9a ust. 13 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 1249).

Termin realizacji: niezwłocznie.

- 2) Procedury „Niebieskie Karty” zamykać zgodnie z przepisami.

Podstawa prawna: § 18 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209 poz. 1245) w związku z art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r. poz. 1249).

Termin realizacji: na bieżąco.

- 3) Przestrzegać obowiązku kierowania osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie i nadużywają alkoholu do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Podstawa prawna: § 17 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209 poz. 1245).

Termin realizacji: na bieżąco.

- 4) Powiadamiać wszystkie podmioty uczestniczące w procedurze „Niebieskie Karty” o jej zakończeniu.

Podstawa prawna: § 18 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209 poz. 1245).

Termin realizacji: na bieżąco.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Danuta Zawilia
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

.....
kierownik jednostki kontrolującej

WYDZIAŁ
Zdrowia i Polityki Społecznej
[Signature]
Ewa Chmura

